

Wat zeggen 5 broodfondsleden?

Els Duran (36) regisseur en journalist, broodfonds Soepfonds in Amsterdam
“Oeps: nu al zieken?”

“Ik ben altijd freelancer geweest, nu tien jaar. Ik werk als researcher, regisseur en journalist. Ik vind het een prettig idee om mijn projecten uit te kiezen en zo steeds op andere plekken met andere mensen samen te werken. Ik ben ook een van die vele zelfstandigen die gewoon nog nooit over arbeidsongeschiktheid had nagedacht. Maar je denk-machine, je hoofd, kan ook ziek worden. Het broodfonds sprak mij meteen aan. Ik heb het met een aantal studiegenoten opgericht, in 2012. We hadden vanaf het begin een aantal zieken en konden die meteen helpen met schenkingen. Binnen de groep zorgde het eerst voor onrust: *Oeps: nu al zieken?* Maar we zagen gelijk in de praktijk hoe goed de structuur van een broodfonds werkt. Het gevoel dat je de ander wérkelijk kunt helpen, vind ik heel fijn. Bij het maken van TV werk ik eigenlijk altijd samen met anderen. Vertrouwen is de basis om überhaupt samen wat moois te kunnen maken. Het is een ook krachtig instrument, want als je vertrouwen geeft, krijg je dat vaak ook terug. Mijn vertrouwen in de mens is door het broodfonds gegroeid. Je kúnt met elkaar een vangnet creëren. Zelf doen geeft voldoening. Een broodfonds is een ontzettend goede zet voor freelancers. Het kost je niet veel per maand, je helpt jezelf en ook anderen in tijden van nood. Bovendien kun je ten alle tijden uit je broodfonds, mocht je ergens in dienst gaan. Dan neem je het geld op je broodfondsrekening mee.”

Kadir van Lohuizen (54) is fotograaf en oprichter van *Noor Images*, broodfonds Broodje IJ

“Als je je geld niet in een zwart verzekergat wilt gooien, ligt het broodfonds voor de hand”

“De opleiding MTS Fotografie wees mij af op grond van zowel motivatie als kwaliteit (Kadir grinnikt) en achteraf was dat het beste dat me kon overkomen, omdat ik als achttienjarig gewoon nog niet zo goed wist wat ik wilde. Via de beroepsvaart reisde ik naar China en Tibet om er te fotograferen. Ik heb nooit nieuwsfoto's gemaakt. Het zijn 'stories', verhalen over het hoe en waarom van de plaatsen die ik vastleg.

Verzekergat

Ik ben altijd freelancer geweest. Tegenwoordig heet dat *zzp*, maar het blijft rottig geregeld. Zes tot acht maanden per jaar ben ik in het buitenland dus verzekeren was altijd een probleem. Zodra ik mijn werk uitlegde werd dat deel volkomen uitgesloten. Brak ik niet hier maar in Kabul mijn been door een keukentrapje, dan kreeg ik dus niks.

Ziekte is subjectief. Op een enkele hersenmalaria of dysenterie na, ben ik nooit ziek geweest. Als je een eenmansbedrijf runt en je met plezier je werk doet, ga je gewoon door. Ik heb wel een fysiek vak. Als ik iets aan mijn ogen krijg dan heb ik meteen een probleem.

Conflictgebieden

Vroeger ging ik nog wel eens samen met een schrijvend journalist op reis. Tegenwoordig ben ik zelf veel meer aan het fotograferen én schrijven. Ik ga alleen op reis en werk met lokale mensen en nooit van negen tot vijf. Wel werk ik nu minder in conflictgebieden. De intensiteit doet op den duur iets met je. Daar kun je wel heel stoer over doen, maar ik heb ontdekt dat ik liever de balans zoek.

Broodje IJ: vertrouwen

Steeds meer vrienden stapten een aantal jaren geleden in een broodfonds. Ik ben nu vijf jaar lid van Broodje IJ in Amsterdam. In eerste instantie had ik ook een paar vraagtekens bij het vertrouwen dat het broodfonds van je vraagt. Maar het steekt gewoon zó logisch in elkaar dankzij de sociale controle, in de meest positieve zin. Ik kom uit de kraakbeweging waar we veel zelf organiseerden. Het broodfonds past in mijn beeld van hoe de wereld moet functioneren. Je weet precies wat er gebeurt, je bent het zicht op je geld nooit kwijt en kiest zelf wat je inlegt. Als je je geld niet in een zwart verzekergat wilt gooien, ligt het broodfonds erg voor de hand.”

Wetenschapsjournalist Arno van 't Hoog (48) van broodfonds Pain Perdu
“Mensen zijn werkelijk gaan geloven dat ze niet ziek kunnen worden”

Ik werk sinds 1997 als wetenschapsjournalist, sinds 2011 volledig freelance. In 2016 werd ik bij een broodfonds gevraagd door twee freelancers waarmee ik een tijd een werkruimte heb gedeeld. De deelnemers zijn gemiddeld veertig en hoogopgeleid. Ik ben de enige journalist. Sinds de oprichting zijn er twee zieken geweest. Het is mooi om tijdens een borrel persoonlijk te horen hoe iemand steun heeft gehad van het broodfonds. Je ziet dat het werkt en wat het betekent.

Ik ben pas echt over ziekte gaan nadenken toen ik paar jaar geleden bijna werd geschept door een auto die tegen de rijrichting in met 80 per uur langs-scheurde. Toen realiseerde ik mij dat je zo'n ongeluk niet met een telefoontje naar een opdrachtgever en twee weken rust kunt regelen. Dat geldt voor meer soorten pech in een mensenleven. Het is een beetje teken des tijds van bezuinigingen en individualisering, dat mensen werkelijk gaan geloven dat ze niet ziek kunnen worden. Ik rook niet, leef gezond en sport veel, maar daarmee koop je risico's niet af. Iedereen maakt kans op kanker, of kan psychisch uitgeput raken na jaren mantelzorg voor een familielid. Mijn blik op die dingen is de laatste jaren veranderd, door wat ik van nabij heb meegemaakt. Het zal wel iets met de leeftijd te maken hebben, als

twintiger dacht ik daar minder over na. Het broodfonds is vrij simpel. Je spaart stap voor stap een tegoed op een aparte broodfondsrekening en als iemand ziek is, geef je die een kleine maandelijkse schenking. Ik ben verder niet zo evangelisch aangelegd: je kunt een broodfonds overwegen als het bij je situatie en risicobeleving past. Ik heb maar een tip: emmer niet eindeloos over vertrouwen, zeker niet als je er nu wel op vertrouwt dat je nooit ziek zult worden.

Ik ken een paar mensen in het broodfonds goed en ik heb er een paar gesproken. Dat leverde een besluit op: prima plan, gewoon doen. Sindsdien wordt er geld automatisch overgeschreven naar mijn broodfondsrekening en de schenkingen aan zieke leden gaan ook vanzelf. Ik weet dat het werkt en verder hoef ik er nooit aan te denken. Ik ken alle vragen over misbruik, maar ik zie alleen verstandige professionals, die met duidelijke regels zelf iets goed organiseren. Ik vertrouw daarop, tot het tegendeel is bewezen.”

Radiomaker Babette Rijkhoff (33) van broodfonds Zelfrijzend
“Mijn broodfonds geeft me een zeker gevoel”

Na de School voor Journalistiek heb ik altijd gefreelanced. Eerst voor kranten en tijdschriften, toen als coördinerend eindredacteur en producer en nu maak ik vooral audiodocumentaires: persoonlijke verhalen met een rafelrandje. Sinds een jaar zit ik bij mijn broodfonds via een bekende. Een AOV heb ik nooit aangevraagd. Ik wist al van anderen dat het heel prijzig is en ik zet dat geld liever zelf opzij. Ik heb ooit een tijdje minder gewerkt. Omdat ik niet goed in mijn vel zat, heb ik weinig opdrachten aangenomen en amper iets gepitcht. Dat kon ik opvangen met mijn spaarpotje, maar dat ging op een gegeven moment wel knijpen. Je kunt prima doorwerken met een gebroken been, maar moet altijd alert blijven op een goede balans in je leven. Voldoende rust nemen en sporten. Ik denk namelijk dat een burn-out veel eerder op de loer ligt dan een gebroken been. Ik geloof in het broodfonds. Dit soort collectieven dragen bij aan een zeker gevoel en vertrouwen in de toekomst. Het idee dat je niet hoeft na te denken over ‘wat als’ geeft mij al zoveel rust. Daardoor maak ik keuzes voor de toekomst uit vertrouwen in mezelf - niet uit angst. Dat er een groep mensen is die je opvangt als het even niet zo lekker met je gaat in het leven, is een fijn idee.”

Muziekjournalist, docent en moderator Jasper van Vugt (38) van broodfonds Bakpao

“Omdat ik af en toe ook een vakantie wil”

“Ik heb mijn master Cognitieve Psychologie, maar voor ik aan die studie begon wist ik al dat ik in de muziekindustrie wilde werken. Mijn vader is ambtenaar, dus ik had geen idee hoe freelancen in zijn werk ging. Dat heb ik zelf uitgevogeld. Freelancers worden vaak als ‘duur’ weggezet.

Mensen in vaste dienst snappen niet dat mijn uurtarief meer is dan wat zij verdienen, omdat ze niet beseffen wat hun werkgever voor ze opzijzet. Mijn studenten, die vrijwel allemaal als freelancer de muziekwereld ingaan, leg ik dat ook uit. Maar ja, welke 20-jarige zet geld opzij voor pensioen? Ik wist zelf meteen dat een AOV voor mij niet haalbaar was als ik ook nog een pensioen en af en toe een vakantie wilde. Een broodfonds was de logische andere optie. Sinds augustus 2017 zit ik bij Broodje Bakpao. Ik liep al langer rond met het voornemen om iets te regelen. Toen ik via Facebook van twee bekenden hoorde dat er bij hun broodfonds ruimte was voor nieuwe leden, heb ik mij aangemeld. Ik ben blij dat ik het nu geregeld heb. Ik ken verschillende collega-journalisten die RSI kregen en daardoor langdurig niet konden werken. Struisvogel-politiek is niet realistisch. Om met Johnny Jordaan te spreken: *'gezondheid, dat is toch maar alles'*. In mijn broodfonds heb ik vertrouwen omdat er veel kundige mensen in zitten, die ik ken en vertrouw.”
